

TIDEVARVET

Nr 2. 9 jan.

Tidevarvet N:r 2

Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet har börjat sin upplysningsvecka och dess nordiska gäster ha anlänt. En av Tidevarvets medarbetare har haft ett samtal med en av dem, dr Maikki Friberg. Hon är utgivare av en tidning, Kvinnornas stämma, som existerat i 20 år trots att den säger saker som är portförbudna i andra tidningar. Tidevarvet ser här ett gott omen för sin livslängd. Må blott dess vänner vara lika nitiska om dess bästa som Naisten Äänis väner i Finland äro för att sprida sin tidning.

Falskmyntarna i Budapest söker ge ett perspektiv på denna högaktuella sensationshistoria.

En lärdom ha vi försökt att dra ur de stora översvämningarna som hemsokt vextra Europa.

Sjukbesökaren berör en i dagarna genomsänkta sammanslagning aktuell fråga.

Jupiters hovskald Ovidius tillhör de dödliga som blivit odödligare än de odödliga gudarna. Bevis: ny upplaga från Natur och kultur av hans metamorfoser.

Julens teaterhistoria skildras av Elsa Thulin.

Emilia Fogelklous novell: Den heliga familjen avslutas i detta nummer.

Prenumerationsblankett för 1926 medföljer även veckans nummer av Tidevarvet. Endast de som dröjt med prenumerationen behöva ta åt sig. Expeditionen anhallter om tydlig och fullständig adress på blanketterna.

De som glömma att överhuvud uppgä adress får skylla sig själva, när tidningen uteblir.

Sänd minneshyllning genom

Blomsterfonden

Tel. Blomsterfonden.

Adr.: **Arsenalsgatan 6, n. b.**
STOCKHOLM.

Olga Elmdahl Modemagasin

Kungsgatan 53, Tel. 108 51
STOCKHOLM

Kvinnornas stämma i Finland

Samtal med Maikki Friberg

"Tala inte med mig om politik" är bland det första vår finska gäst Dr Maikki Friberg, utropar. "Politiken är sig lik i alla land, futtig, ynkelig, ytlig. Varje parti lovar guld och gröna skogar intill den stund, det kommer till makten. Men alla regeringar regera lika."

Hur har pacifismen det f. n. i de politiska partierna?

Trängt, mycket trängt. Vi ha ju ännu aldrig haft någon pacifistisk regering, men det sista rustningsförslaget föll på grund av socialisternas motstånd. Pacifismen står nämligen (för närvarande) på deras såväl som på kommunisternas program. Vår nuvarande regering är tillsatt av agrar- och högerpartiet i förening. Utmärkande för läget är, att intet parti har absolut övermakt; intet parti kan alltså genomdriva sina önskemål för närvarande.

Vet ni, hur jag behandlar politiken i min tidning? Uteslutande ur skämtets synpunkt. Varje nummer innehåller en bit, kallad "En blick ur eget fönster", där jag försöker att under skämtsamma former visa ihärligheten och de förvridda proportionerna i dagens politiska maktsfrid.

Vad innehåller annars Naisten Ääni? Det är en veckotidning, vars titel betyder Kvinnornas stämma, och som nyligen firat sin 20-åriga tillvaro under Dr Maikki Fribergs redaktörskap.

Så mycket av positivt värde som möjligt. Negativ kritik av det bestående tjänar ej mycket till. Vi ha artiklar om olika radikala krav, om lika lön för kvinnor och män, jämlikhet, nya banor för kvinnorna m. m. Framför allt vill jag föra fram den ideella minoritetens krav, denna minoritet, som till sist alltid vinner seger, men i det närvarande är portförbudna i alla andra tidningar. Ja, jag håller på att varje nummer av

"Naisten Ääni" skall innehålla åtminstone en artikel av den natur, att den icke skulle tagas emot av någon annan tidning. Populära sammanslutningar, såsom t. ex. Lotta Svärd-föreningar, spiller jag aldrig ett ord på, ty de äro i var mans mun ändå. De högsta iderna äro alltid impopulära, men jag tror och historien har visat, att de med tiden vinna seger. Tänk på slavhandeln, på den religiösa intoleransen. Alltjämt minoritetens samvetsmakt som besegrat majoritetens våldsmakt.

"Finns det några värpliktsvägrare i Finland?"

"Ej många, ty skräcken för Ryssland är stor. Hela vårt militärväsende är så nytt, och några lagar, som straffa värpliktsvägrare, ha ännu ej kommit till. Det finns en helt liten svensk fredsförening, som under ledning av Dr Iversen ger ut det lilla bladet "Mot freden". De ha även sina sammanträden på Naisten Äänis redaktionsbyrå."

"Man säger ju allmänt, att den redaktionsbyrån är centrum för det finska fredsarbetet."

"Ja, vi samla ju esomoftast fredsintresserade där. Vi ha gott om både utländska och inländska gäster. När det gavs en kurs för lärarinnor från landsorten i Helsingfors, anordnade jag en soirée för dem. Och i somras hade jag ett femtiotal av skolmötet deltagare där. Vi ha alltså musikalisk underhållning vid sådana tillfällen, det betyder oerhört mycket, att människorna ej få blott torra föredrag utan något, som livrar känslan på samma gång."

"Vad heta fredsföreningarna i Finland?"

"Det finns ett svenskspråkigt kvinnoförbund samt ett större finskspråkigt med sammanlagt medlemsantal av ett par tusen. Det är ju tråkigt, att det skall vara delat på detta sätt,

men det är så många, som enbart tala det ena språket, att det nog är nödvändigt. Själv är jag ledare för Unionen, där man talar båda språken. Man bör ju söka fred och tolerans även på detta område."

Dr Friberg berättar därefter några lustiga episoder ur kvinnorörelsens historia under de sista åren. Så talar hon om, att man gett dyrtidstillägg till gifta lärare för deras barns uppfostran, men ansett, att gifta lärarinnors försök att utfä ett likadant, vore detsamma som tiggeri. En reform, som man arbetat med mycket energi för, är kvinnornas titelfråga. Med förvåning konstaterar man svenskornas likgiltighet därför. I Finland har man kommit så långt, att stora delar av befolkningen nu kallar alla kvinnor fru, vanligen med tilläggande av yrkestiteln, fru kontoristen, fru doktor etc. Inom kvinnoförbundet är denna titulering konsekvent genomförd; skulle någon där kalla sig själv eller någon annan fröken, arses hon ohjälpligt efter sin tid.

"Titelfrågan anse vi ej som någon småsak", slutar Dr Friberg. Men den stora huvudfrågan är ju, hur kvinnorna skola kunna tillägna sig initiativ, mod och självständighet, dessa egenskaper, som de så väl behöva för att kunna göra en självständig insats. Där äro ännu många långt före oss. Anmärkningsvärt är, att jag funnit några av allmogens enkla kvinnor vara i besittning av dessa egenskaper långt mer än många bildade. Jag iaktar några av dessa bysta, anspråklösa kvinnor till mina bästa väner och min tidnings bästa förespråkare ut i landet, ja långt borta i obygderna. De sända mig värtaliga brev, som vittnar om, att i deras hjärtan är fredstanken levande och varm — för somliga fyller denna tanke hela deras liv."

C—s.

Nr 2. 4 årg. 1926.

Fotgängarnas förening

I Paris sades, att det enda, som kan beveka myndigheterna där att göra något för att lugna och reglera gatutrafikens vilddopp och skapa hänsyn för les piétons, det är när någon riksdagsman blir överkörd. Här hos oss ge ständigt enskilda sitt liv för folket, mest barn och gamla. Och det kan hända, att det framvingat någon bättring och att vi skulle haif det långt värre utan dessa offer av döda. Men det är nog alljämt så, att vi leva under något slags missförstånd om vad ägandet av ett snabla fordon berättigar till. Att kunna köra fort är icke detsamma som att under alla omständigheter ha lov att göra det, alldeles som det att kunna slå ihjäl folk icke innebär, att det alltid är lämpligt att göra det. När en gosse i jul blev överkörd vid Slussen, hette det, att chauffören var utan skuld, ty han hade signalerat. Nu är det vid Slussen så, att signaler ljuda från alla håll. De skände och fotgängarna ha vissa regler att gå efter. Chaufförerna följa dem i allmänhet mycket samvetsgrant. Ingenting är det som om de tyckte sig få köra på den fotgängaren, som icke gör det. Men fotgängaren kan vara ett barn, som icke vet om reglerna, en nervös person, som förlorar sin nersnärvaron eller helt enkelt en person med otur, som i virveln av åldon kommit ur sin bana, som kommit framför en bil, just när han klarat sig undan en annan. Vid en så besvärlig punkt som Slussen borde ingen köra fortare, än att det ginge att hejda en bil, även om någon olycklig skulle råka komma öfverrandes framför fötterna på den

Fotgängarna ha det verkliga illa ställt, men nöden har framvingat en ganska lustig försvarsåtgärd från deras sida. De ha bildat en förening. Dess medlemmar ha aldrig sagt ett ord till varandra. Ingen propaganda, ingen överläggning eller tidsningsdiskussion har föregätt dess bildande. Det är bara det att samma nödläge har på en gång utlöst samma tanke som fullbordats i handling.

En vacker dag visste alla, som skulle över Slussen, att de hade större utsikt att komma oskadade över, om de slöte sig samman, och så gjorde de det.

Jag är annars rädd för föreningar, men det är med uteslutande välbärg jag är medlem i denna självklara och ändamålsenliga förening. Den träder i kraft varje morgon, då arbetande människor skola i väg till sina platser, under det att morgontrafiken genom slussen och över slussbroarna är som tätast. Fotgängarna samla sig i en klunga och kasta sig sedan gemensamt ut i floden, där bilarnas strida ström rinner förbi. Det ger en underbar trygghet att gå över mitt i en samlad skara. Det är som att vara på en flotte. Man vet att man syns, man vet, att man är något. Man är inte ett ensamt värn- och värdeöst fotgängarliv. Man är en massa, som icke kan förläses. Mot motorns herrevälde ha fotgängarna satt upp mängdens, hjordens, gruppens motstånd och räddat sig ur sin djupa vanmakt.

Det är nästan ett tecken, ett jättecken. Det försätter mig i gott humör på morgnarna, detta lilla bevis på att tyranniet alltid väcker upp krafter mot sig. Det försöner mig med föreningstanken efter 20 år av djupt hat, dolst inbundet agg och motvillig underkastelse.

Det psykologiska ögonblicket är inne att förmå mig att gå in i en förening. Om det är någon, som vill.

Devezin.

Kom ihåg

Barnets Lyckopenning

erhålls genom Förlösningshem och Barnmorskor samt

DE BLINDAS FÖRENING

Majorsgatan 12, STOCKHOLM.

Falskmyntarna i Budapest

Historien formar ibland till händelser av en utsökt ironi. Det nya året har skänkt oss en sådan historia, som lättar upp tillvaron betydligt och kommer att kasta ett skimmer över den en längre tid.

Det är historien om det uppteckta falskmynteriet i Budapest.

"De vaknande ungrarna", fascisterna med andra ord, ha velat göra en statskupp och insätta Albrecht av Habsburg på den f. n. lediga ungerska troncn, den Horthy vaktar såsom riksförståndare. För att finansiera detta företag har man begagnat sig av en enkel och inte ens i våra tider för underjordiska politici ökad metod: att tillverka utländsk valuta. Detta har gått så mycket lättare, som bland för saken intresserade funnos inte bara den mäktige polischefen Nadossy utan även några tjänstemän vid ungerska statens kartografiska verk. Denne Nadossy är i sin tur god vän med riksförståndaren Horthy, medan däremot den officiella regeringen med dess chef, konseljpresidenten greve Bethlen, står främmande både för planerna på kuppen och sättet att finansiera densamma. Det

är samma motsatsförhållande mellan regeringen och fascistlignorna som det alltid varit, och Horthy är nu som förut på "de vaknande ungrarnas" sida, om av själ och hjärta eller därför att han är så illa tvungen och komprometterad må länmas därhän.

Om de vaknande ungrarna inte förgripit sig just på den franska valutan, hade historien saknat just det avslutande drag, som gör den oemotståndlig.

Det är nämligen Frankrike, som hela tiden stött den nuvarande regimerna i Ungern, åtminstone på Poincaré's tid. Man ville ha ett starkt värn mot bolsjevismen där nere, det passade överhuvud att ha en kraftig regim, en militäriskt sådan den kunde bli i det arma, sönderstyckade Ungern.

Horthy har suttit vid makten under alla dessa år, sedan Bela Kun och den rumäniska invasionen följande Ungern, just på ententens nåd. Opinionsen mot fascisterna terror, den vita terrorn i Ungern, vann länge intet gehör på officiellt håll inom ententen. Undersökningskommissionernas rapporter lades till handlingarna. Ententens militärmissioner, även den franska, ha varit villiga att vitt-

na, att ryktena om vit terror i Ungern, om fascisternas privathämnd mot kommunister, deras ogenerade och grymma sätt att föregripa rättvisans gång, deras förföljelser mot judar och radikaler — allt detta var lögn och påhitt av bolsjevikkpropagandan. Arbetarna över hela världen ha ofta försökt att fästa uppmärksamheten på, vad som försiggick i Ungern. De ha protesterat gång på gång, men ingenting har ändrats. Men nu! Se nu är den heliga fransan angripen. Nu skyndar det officiella Frankrike till. Nu blir det fart i undersökningarna. Nu får den hittills mot fascisterna maktlösa ungerska regeringen en kraftig hjälp. Nu skall det efter sju år av Horthyregemente, av vit terror, bli systemskifte. Det skall ränsas upp i ligan. Polischefen är häktad. Hela världen förstår, att det är något på tok i Ungern. Äntligen!

Är det värre att förfälska frans än att förfälska anklagelser mot motståndare, än att utkräva privathämnd med piskan? Ja, det är det.

Det arma Ungern kan kanske till slut prisa sig lyckligt, att dess fascistter togo sig denna dårskap före.

Kanske blir det inledning till bättre tider i det olyckliga landet, som inte kunnat överninna särbergen efter den stympling det undergick i Trianon.

består till icke ringa del i utväljandet av de bästa inköpsklillorna
För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butiker gäller principen:
högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

Husmoderns arbete

TIDEVARVET

Utkommer varje helgiri lördag.
Stussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wagner.
Mottagningsstid kl. 10—11.
Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 5:50, halvår kr. 3:—,
kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

per millimeter
Textsida eller särskilt be-
gård plats..... 22 öre
I text..... 20 "

Rylander & Olssons Boktryckeri
STOCKHOLM 1926.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå

för föräldrar

Lussplan II
torsdagar 9.30—10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmstorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.
Familjerätt. Hyresärenden. Testa-
menten. Bouppteckningar. Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76, Norr 183 36.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvskaver,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

ADVOKATEN JURIS KANDIDAT

Marta Björnbom Romson
Medlem av Sveriges Advokatsamfund.
Årsnalsgatan 14, I.
(Ått emot Operahuset).
Tel. N. 1388. Stockholm.
Juridiska uppdrag av alla slag emot-
tagas. Skriftliga förfrågningar besvaras
omgående.

Alma Axelssons

Förlossningshem,
Linnég. 19, Stockholm. Tel. 778 24, motta-
gar inack. äv. för längre tid. Tryggt och
ogen. Välrök.

Östermalms Nya Förlossningshem

SKEPPAREGATAN 27, 4 tr. (hiss)
STOCKHOLM.
Tel. Förlossningsv. 708 69, Förställdarinnen 74982
Fritt val av läkare

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå

rekom. Valhallav. 18, II, Stockholm 171 81,
Tel. N. 241 13.

Syster Hulda,

Apelbergsgat. 58 B, II,
Tel. Norr 18 08. STOCKHOLM.
All slags fotvård utföres. Kyskadior av
alla slag behandlas. Röd och närig hud
blir vit efter 1 à 2 behandlingar. Motta-
ningsstid 11—6.

Alla Edra försäkringar

erhåller Ni förmånligast genom
Svenska Försäkringsbyrån
— generalagent för Fylgia och
Svenska Liv —
Vasagatan 6. Tel. 62, 6262, 6267, N. 6222.
Ombud antagas.

Sjuka och svaga
hämnas till den av tusentals beprövade
"WOHLMUTH-METODEN".
som bekvämt kan utföras i hemmet.
Begär muntliga, kostnadsfria upplys-
ningar från
WOHLMUTH-CENTRALEN, Kanng. 28,
Stockholm. Tel. 112 17 & Norr 52 33.

En lärdom

Det nya året går in med underrättelse om förödande naturkatastrofer i Nordfrankrike, Belgien och Holland. Starka och ihållande regn ha kommit floderna att svämma över, och stora sträckor ha lagts under vatten, varvid ofantliga skador åstadkommit. Vågar äro bortspolade, broar upprivna, vattenlednings-, gas- och elektricitetsverk satta ur funktion. Fabriker ha måst stängas och hela det normala livet har inom stora distrikt kommit ur gängorna. För-lusterna i penningar stiga till svindlande summor. Vattnets invasion liknar den, som en fientlig krigsmakt kan åstadkomma. Den visar människorna ånyo, att tillvaron även i de mest civiliserade länder är full av stora och oförutsedda faror.

Dessa naturkatastrofer tala om behovet av mänsklig solidaritet, och ömsesidig hjälp. De tala också om dårskapen i att människor, som leva i samma osäkra värld, där ödet än drabbar den ene, än den andre, ställa sig i harnesk mot varandra och begagna sin begåvning och styrka till att förgöra och utarma varandra.

Tidevarvets läsare torde kanske erinra sig den redogörelse vi lämnade i somras för en planerad sammanslutning av alla jordens folk till ömsesidig hjälp vid naturkatastrofer och farsoter, sådana oundvikliga olyckor, som förslaget betecknade som "acts of God", Guds skickelser. Förslaget kom först in från Italien till Nationernas förbund. Där togs det upp och en kommitté tillsattes för utarbetande av stadgar till denna nya jordklotkassa, vilken skulle upptaga i sig och organisera all mänsklig solidaritet. Förslaget innehöll bl. a., att alla stater, som slöte sig till kassan, skulle starta med att satsa ett betydligt bidrag till en begynnelsefond.

Nu hände, när förslaget förledt år kom ut på remiss till regeringarna, att de stater, som inte brukade ha naturkatastrofer av det slag, som avsågs, vägrade att vara med om att satsa till den stora fonden. "Vi ha inga jordbävningar som Japan, inga farsoter eller missväxer som Ryssland, vi vill inte satsa pengar, om vilka vi vet, att de inte skulle komma oss till godo."

Låt oss hoppas, att Holland, Belgien och Frankrike icke voro med bland de länder, som av dessa skäl förkastade förslaget i dess ursprungliga form. (Men det vore likt historiens ironi, om de hade varit det).

Emellertid gick förslaget tillbaka med sina ändringsförslag, och vid Nationernas förbunds rådmöte sist-lidne december beslöt, att det skulle omarbetas och modifieras. Det väntas nu när som helst för andra gång komma på remiss. Hittills har hela denna idé varit en affär uteslutande mellan N. F:s kommitté, resp. utrikesdepartement och andra institutioner, såsom Röda korset. Ätminstone här i Sverige ha inga tecken förspors till att den fångat pressens intresse eller allmänhetens fantasi.

Likväl är skapandet av ett organ för den internationella hjälpverksamheten mer än en praktisk åtgärd för åstadkommande av snabb hjälp och undvikande av ojämn och dubbel

Sjukbesökaren

Ett problem inför sjukkasessamman-
slagningen i Stockholm

Den 20 dennes håller den nybildade Centralsjukkassan Vämfäst sitt konstituerande sammanträde i Stockholm. Den har uppstått genom en sammanslagning av inte mindre än 16 stycken smärre sjukkassar i Stockholm, representerande olika yrkesgrupper. Huvudparten tillhör de kropps-betande yrkena, och medlemmar äro här både män och kvinnor. I centralsjukkassan har även ingått Fredrika Bremerförbundets sjukkassa och Flick- och samskoleföreningens sjuk-kassa i Stockholm med kvinnliga medlemmar. Allt som allt uppgår medlemsantalet till mellan 50—60,000.

Åtgärden med sammanslagningen är vidtagen för att kassan skall nå den storlek, som berättigar till ett stort kommunalt anslag. Det är ingenting annat än gott att säga om denna motivering. Men sammanslagningen har gjort aktuell en fråga, som har sin bestämda praktiska och principiella betydelse. Det gäller kontrollen över de sjukanmälda, som är nödvändig för att missbruk skola undvås.

Inom Fredrika Bremerförbundets sjuk-kassa var förhållandet, innan den anslöt sig till den sammanslagna kassan, det, att den sjuka fick sjukhjälp från kassan på grund av läkarintyg. De sju arbetarsjukkassorna däremot ha, såvitt gäller av ekonomiska skäl, det så kallade "akt" att det är av kassorna avlägsnade sjukbesökare, som konstate-ra sjukdomen hos vederbörande, av-göra om understödet skall utbetalas och sedar vid ett varje vecka förnyat besök rapportera vederbörandes häl-sostånd och besluta om understö-dets fortfarande utbetalning, minskning eller indragning allt inom ramen för kassans stadgar.

Detta tillvägagångssätt har nu överflyttats till den nya centralkas-san. Alltjämt blir det sjukbesökaren, som avgör om och hur länge under-stödet skall utbetalas. Hittills har denna sjukbesökarekär bestått uteslutande av män. Varför? kan man med skäl fråga sig, eftersom den natu-rliga sjukbesökaren, t. ex. i församlingensvården, ju är en kvinna. Men det har blivit så (som det så ofta blir). Ehuru en avsevärd del av kas-sornas medlemmar består av kvinnor, ha dessa inte reagerat mot kontroll och husundersökning av manliga an-ställda, åtminstone inte högt. De ha antagligen tröstat, att det måste så vara. När det gäller familjer är ju för-hållandet inte heller så påfallande. Sjukbesökaren kommer ena gången till mannen, den andra till hustrun eller någon annan familjemedlem, och man blir var vid honom. Men sa-ken ställer sig annorlunda, när det gäller ensamma kvinnor. Om en så-dan ligger sjuk, är det inte särskilt trevligt för henne att nödgas sitta ur sängen för att släppa in sjukkontroll-anten och sedan understå denna främmande man sin sjukdom till be-dömmande, svara på ingående frågor o. s. v.

Medlemmarna av Fredrika Bremerförbundets sjuk-kassa tillhöra ju kategorien ensamma kvinnor. Där-för har kassans styrelse vänt sig med en skrivelse till sammanslagningsde-legationen med anhållan, att i de nya stadgarna det måtte ingå en bestä-melse om, att centralkassan även skall ha kvinnliga sjukbesökare. En så-dan bestämmelse har dock icke kommit in i förslaget till nya stadgar. Detta förslag talar om sjukbesökare, vilket ju icke utesluter, att kvinnliga sådana anställas. Men detta har icke syntts Fredrika Bremerförbundet otgöra en tillräcklig säkerhet för att

hjälp. Det är en positiv fredshandling. Det är ett erkännande av den mänskliga samhörigheten, som redan är ett faktum.

Svart på vitt

Demokratien är omodern, åtminstone i södra Europa. Liksom fört Italien och Spanien har nu också Grekland, demokratiens vagga i världen, fått en officiell militär diktator. Svårigheten att få parlamentariskt underlag för en stabil regering framträder även i Tyskland och i Frankrike, där det nästan är omöjligt att få partierna att ta ansvaret för regeringen under närvarande finansiella svårigheter. Man vill i kritiska tider hellre vara opposition. Den som skriver ut stora skatter blir illa omtyckt. Den enskilde politikern och partiet drar sig så länge för ansvaret, i hopp att därmed behålla sin plats i den politiska världen, att slutligen måttet är räгат, och reaktionen kommer i form av diktatur. T. o. m. i Frankrike glunkas om en diktatur, och säkerligen finns det många, som drömma om att bli diktator. Men det lär inte finnas någon, som förstår konsten att diktera.

Sen är det frågan om en gammaldags styrelseform kan göra de styrdes sinnen gammaldags, så att de i längden finna sig i att vara utan röst och utan ansvar. Man kan avhända sig de medborgerliga rättigheterna i ett anfall av leda, men det kommer en dag, då man tröttnar vid diktaturen och kräver dem tillbaka igen.

Från Amerika meddelas, att den strömning inom dess politik som vill samarbeta med Europa, anslutning till Haagdomstolen, deltagande i avrustningskonferensen och finansiell hjälp till kreditbehövande europeiska länder — att denna strömning för närvarande har överhand med motståndarna få vika. Få se hur länge det varar.

De freds vänliga ha mycket att kämpa emot. Under krigets högkonjunktur har krigsdepartementet lyckats nästla in militärvoningar i de amerikanska skolorna. I somliga är till och med denna förtid ökända företelse obligatorisk. Pacificisterna ha börjat en kampanj mot ungdomens militarisering. Apropos avrustningskonferensen kan det noteras att i Amerika användas 80 % av de federativa, de för alla staterna gemensamma, utgifterna på krigsberedskapen.

Professorn i grekiska Gilbert Murray är känd i Sverige från en föredragstrunt under krigsåren, då han såndes över som kulturellt engelskt sändebud för att motverka det tyska inflytandet. Vi minnes honom från den tiden inte bara som en högt bildad och begåvad föreläsare utan som en brinnande patriot med stark förtrostan till ententens rättvisa sak. Professor Murray har nu i dagarna tillställt engelska pressen ett manifest under teck-
av ett antal kända radikala namn inom Englands litterära och politiska värld. Det heter däri att undertecknarna förklara sig ense med de franska radikaler, som för några månader sedan i ett uttrop påkallade Versaillestraktatens ändring i paragraferna rörande skuldfrågan.

Undertecknarna vilja inte uttala något omdöme om den kejsrlika tyska regerin-

det manliga monopolet verkligen kommer att brytas. Därför har förbundets förvaltningsutskott vänt sig med en ny skrivelse till interimstyrelsen för centralsjukkassan med begäran att frågan kommer upp på det konstituerande sammanträdet den 10. I denna skrivelse lägger förbundet vikt vid, att det finnes en mycket kvalificerad kär, nämligen sjuksköterskor-nas, ur vilken kvinnliga sjukbesökare kunna tagas. De ha ju inte bara den vana, som en utbildad sjukbesökare med tiden kan förvärva sig att bedöma en sjukdom utan också ett teoretiskt underlag.

Fredrika Bremerförbundets aktion i sin egen kassas namn borde understöjas av alla den nya kassans ut-sända kvinnliga medlemmar. Önskan att få kvinnliga besökare vid sidan av de manliga är både rimlig och befogad. Oemotsägliga skäl tala för densamma.

Doktor Ada Nilsson fick rätt

I förra årets sista konselj har rege-ringen avgjort frågan om läkarebe-fattningen vid Södra Folkskolesemi-nariet i Stockholm och avgjort den så, att den upphävt skolestyrelsens förordnande av medicinalrådet Edén och i stället förordnat en annan av de sökande, doktor Ada Nilsson.

Doktor Nilsson hade fått semina-rierekortens förord, men medicinalstyrelsen förordade sin ledamot dr Edén. Doktor Nilsson klagade hos K. M:t över skolestyrelsens beslut. Hennes meriter i skolhygien och förut-sättningar att ge undervisning voro också odisputabelt större, medan det samtidigt måste betraktas som en fördel att elevernas sjukvård anfördrodes en specialist i kvinnosjukdomar. Regeringen har behjrtat doktor Nilssons synpunkter och utnämnt henne, vilket är glädjande såsom ett nytt bevis på att rättvisa och för-domsfri granskning fått avgöra en ut-nämningfråga.

Tidevarvet redogjorde för medic-nalstyrelsens hållning till doktorena Muhls och Nilssons utnämningfrå-gor i en artikel av den 3 sept., kallad Medicinens påvar. Dessa påvar få nu snart uppge ofelbarhetsdogmen. Den börjar bli betänkligt föräldrad.

gens politik, men anse det orätt och över-ligt att segrarna i ett krig uttala dom över de besegrade, vilket de gjorde när de på-stodo i fredsfördragets art. 231, att krigets orsak låg hos Tyskland och dess allierade. Vidare opponera de mot dommen över de besegrades brott mot internationell moral och mot internationella fördrags helgd. Det är orätt att ställa tyskar till svars för sådana handlingar inför fiendens domstol och ingenting göra för att skapa en opar-tisk domstol eller vidtaga några åtgärder mot krigsförbrytare av andra nationer. Uppropt begär att regeringarna antingen ändra dessa paragrafer eller öppet medde-la att de icke ämnar följa dem.

Bland undertecknarna märkas namn så-dana som Arnold Bennet, Lowes Dickin-son, Joan och Ruth, Fry, Francis W. Hirst, W. R. Inge, Eileen Power, J. M. Keynes, Bertrand Russel, H. M. Swan-wick, Sybil Thorndyke, H. G. Wells, Ber-nerd Shaw, Israel Zangwill.

Clara Ekströms Optiska Affär

3 Jakobstorg Stockholm
GLASÖGON KIKARE
Pince-nez H. E. R. KROGSTRÖMS
Lorgnetter
Etabl. 1872.
Rekommenderar sitt välsorterade lager.

Medicinsk och Elektrisk

Här- och Ansiktsbehandling
Bortt. av värtor, bruna fläckar, liktornar, gen-
härväst m. m. Behandling med Violetta strålar
Manicure. Pedicure för damer och herrar.
HILDA JONSON
GÖTGATAN 18. Tel. 58. 332 99. STOCKHOLM

SYSTER

IDAS DIETHEM
LUNCH o. MIDDAG.
Drottninggatan 83. Tel. Norr 6 11.
STOCKHOLM.

Thufvessons Blomsterhandel

GÖTGATAN 16
STOCKHOLM.
Förstklassiga blomsterarbeten
Telefon Söder 336 69, 34 89

Stockholms Begravningsbyrå

B. J. LUNDBERGH
(Etablerad 1868)
LILLA NYGATAN 20, 2 tr.
Allm. Tel. Norr 23 31 - Riktst. 33 98
Ombesörjer allt som tillhör Begravnin-
gar och eldbegångelser, allt till
billigaste pris. Ordre från landsor-
ten expedieras skyndsammast.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Depositions-, Kapital- & Sparkasse-
räkning

mot högsta gällande ränta

Samlingspärmar,
Färgband,
Carbonpapper m. m.
till konkurrensfria priser.
Kontograph Institutet

Gla Brogatan 32
STOCKHOLM.
Tel. N. 896.

Jupiters hovskald

OVIDIUS: *Metamorfoser*. Urval och tolkning av fil. dr. Erik Bökmän. Serien Levande litteratur. Natur och Kultur. Kr. 5:—.

Från lättingomslaget minns jag, hur Ovidius metamorfoser betecknade den första invigningen i klassisk anda. Långe nog hade vi lidit under Caesars ointressanta krigståg i Gallien och Liviushistoriens iverklade perioder, vilka, knutade som metmaskar, prövade vårt tålmod till det yttersta. När så Ovidius dök upp vid horisonten, tedde han sig som en underbar fågel från sagans värld. Gudar, hjältnar och människor blevo i hans hand till poetiskt skimrande inkarnationer av antiken själv.

Ovidius betecknas i allmänhet som salongsmannen inom Roms vittra värld. I så fall är det den djupaste salongsmänniska, jag någonsin träffat på. Väl kan man säga, att Jupiters små snedsprång — ett av älsklingsmotiven i *Metamorfoserna* — äro tecknade med ett överseende löje, som säkerligen träffar det dåtida sällskapslivets ton. Men å andra sidan är den svartsjuka Heras sprafkanlaxor återgivna med en så realistisk bravur, att man misstänker, att Ovidius däri lagt ned åtskilligt av sina bittra erfarenheter från sina äktenskap, tre till antalet.

Ovidius tar ju allt sitt stoff från de grekiska myterna, men det är underbart vilken förmåga han har att poetiskt uppleva dem. Man märker att seklet var ungt och känslorna friska. Jämför t. ex. en Lukianos' — den grekiske Voltaire, som levde 150 år senare — behandling av samma myter. Så rolig och satirisk men hur förödande torr och skeptisk bredvid Ovidius! Hos denne står den antika livskänslan i blom.

Man kallar Ovidius ytlig. Och dock är hans poetiska gestaltningsförmåga så stark, att han når avsevärda djup i människosjälen. Hur kan man annars förklara, att medeltiden, som med ängslig askes undanröjer det poetiska kroppsliga omhöljet i dessa myter, dock finner nog kärna kvar för att uppbara en djup själslig symbolik. Den flyende nymfen Daphne blir kyskheten själv och Protevs blir den föränderliga människotanken.

Om Ovidius blir betraktad som ytlig, är det väl mycket renässansmännarnas skuld. Ty tog medeltidsmännen kärnan utan skalet hos Ovidius, så utvecklade renässansmännen skalet i lekfull yppighet. Hans metamorfoser utgöra i många fall den litterära inspirationskälla, ur vilken alla Bacuståg och mytologiska gudascener hos de stora italienska och flamländska mästarna från renässanstiden härröra.

På målarkonsten har Ovidius kanske utövat det mest påtagliga inflytandet. Men i det fördolda har han varit många skalders älsklingsdiktare under de nitton hundra år, som förflutit sedan han levde. Vi behöva ej gå till Goethe för att finna exempel därpå. Tänk blott på vår egen Tegné. Har han väl skrivit något vackrare än Epilogen vid magisterpromotionen 1820 och är den något annat än Ovidius' sång om Daphne och Apollo i lätt symboliserande, utsökt poetisk omklädnad. Och säkert har Pontus Wikner studerat Ovidius version av Narkissos myten, innan han skänkte oss sin djuptänkta, symboliska utläggning därav.

Det är sålunda ej en föraktlig allmänbildning, som skänkes oss i Ovidius metamorfoser. Det är säkerligen det lättvindigaste och mest roande studium av den grekiska mytologien, som man kan företaga sig. Men de ge något därutöver. Ovidius gu-

Teaterkrönika

Någon gång i slutet av 1840-talet samlade och bearbetade en anspråkslös ung musiker, Andreas Randel, en del svenska visor och låtar och skapade därav ett slags musikalkisk ram kring ett "Tal-dans och sångspel" av A. F. Dahlgren, som kallades "Vermlänningarna". Och alltsedan dess har sagda spel stått på Stockholms Kungl. Teaters program år från år under julhelgen. Vermlänningarna har länge varit vår enda nationalopera. På senare åren hava vi ju fått ytterligare några sådana, till vilka vi väl först och främst få räkna Arnljot, Bäckhästen och möjligen även den något äldre Valdemarskatten.

I många år har det knötats på Vermlänningarnas nöta och oestetiska uppsättning, som i väsentlig grad bidragit till att göra den mer "traditionsriktad" än egentligen njutbar för en kräsen publik. Nu har den fått en fräsch och synnerligen tilltalande skrud. Dekoratorn Kannevorf har jämte Operans utomordentligt nye regissör, Bergman, hedern av Vermlänningarnas lyckliga pånyttfödelse. Regien var påtagligt förbättrad. En liten detalj frapperade mig: Den utsökta grupperingen och det uttrycksfulla stumma spelet i scenen utanför kyrkan.

Dekoratorerna voro som helhet underbart värländska. — bra gjort av en dansk! Ett par tablåer — särskilt den med de solskimrande, spegelblanka sjöarna — voro betagande vackra.

I de respektive rollerna voro de flesta tolkarna bra, ett par ypperliga — Anna — Brita Herzberg och Anders — Cembraeus. Bra voro även Fredrik Eriksson som drängen och

dar äro ju tilltagna efter på präcken mänskliga mått och sångerna bli därför ofta till små psykologiska romaner, vilka klart visa oss människohjärtans oföränderlighet genom tiderna.

Det skvallras som i Grönköping i denna gudavärld. Niobe förhåver sig över Latona, ty hon har 14 barn. Men Latona låter Jupiter slunga hämndens blix mot Niobes barn, ty hennes två barn, Apollo och Diana, kunna räkna Jupiter som far och uppvägga mer än väl de 14, som blott ha honom till farfar och sålunda ha betydligt mera dödligt blod i ådrorna. Och den hög-färdiga Niobe blir förvandlad till en gråtande klippa, under det Apollo och Diana fortleva sitt gudaliv. Vilken klassisk apologi för tvärbarnssystemet!

Ju längre jag läser i *Metamorfoserna*, desto mer förstår jag medeltiden, som tog Ovidius symboliskt. Vilka odödliga symboler för människoskandens begränsning äro ej sagorna om Phaëton, solgudens son, som ej förmådde tygla solens hästar, samt om Ikarus, vars vaxvingar smälte för solen. "De fyra äldrarna" skildra för oss varje tids längtan tillbaka till guldåldern från den hatets grymma järnålder, som nu är inne. Kan man tro, att följande rader äro skrivna för snart 2000 år sedan?

"Brödrakärlek är sällsynt, — — somen om faderns är hos späman spörjer i förtid — — Slagen till jord ligger Fromheten död. Rättens gudinna sist av himmelens ätt blod-mättad, jorden nu lämnar."

Elsa Wilkens.

fru Bartels som Stina. Den senare spelade som alltid med en omedelbar friskhet och en oemotståndlig spjuveraktig humor. Synd bara, att Erik var så hopplöst tråkig och intetsägande, att man ej med bästa vilja i världen kunde begripa, att Anna id-dessa titta åt karlen, än mindre bli vansinnig av kärlek till honom.

Grevilius ledde som alltid orkestern smidigt och påpassligt. Han är utan tvivel en av de unga, mest begåvade svenska dirigenter vi ha att räkna med för framtiden.

Komediteatern gav den 29 december premiär på ett skådespel, "Bron över Tajo", av en ung svensk författare, Gustav Lindvall, som härmed debuterade som dramatiker. I följ utkom en roman av honom, som i allmänhet ansågs vara ett rätt lovande debutarbete. Uppslaget till hans skådespel var också väl funnet, men författaren har sedan ej förmått utforma det och bygga upp det så att det blev ett konstnärligt uttryck för vad han ville säga. Temat i hans verk är det, att den mänskliga, hur genial och snällrik hon än må vara, som går till sin uppgift med ett själviskt och hårt sinne, hon skall aldrig lyckas i sin uppgift, emedan hon icke besjals av kärlek till sin nästa. I detta fall räddas konstnären — hjälten i pjäsen, av sin osjälviska, kärleksfulla makas förbörner.

I hjälten roll gjorde Martin Ericson vad han kunde för att göra gestalten trovärdig — vilket nog särskilt i andra akten var en rätt tröstlös uppgift. Men herr Ericson hade något torr och klanglöst i sin diktion vare sig det nu berodde på rollen eller på andra faktorer. Som hustrun var Linnea Hillberg intagande och där så fördrades, skurt dramatiskt. Hon hade äkta tonfall, ehuru jag hade en känsla av att rollen egentligen inte låg för henne. I ärkebiskopens roll var Mattias Taube allt vad man kunde begära — han stod dessutom för regien, som var god och som visade stilkänsla. Av den blide förändriga, från all jordbunden egoism fullständigt frie broder Matto, gjorde Arthur Natop en verkligt själfull gestalt.

Men det blev alltför många döda punkter i skådespelet — författaren har ej visat tillräcklig psykologisk blick eller kunighet om, hur ett drama skall vara byggt för att ej, liksom fallet var här, ramla i spillror som den svårbyggda bron över Tajo. Författaren har sinne för legend och mystik, men har ännu inte riktigt fått greppet på att stämna in dem i verklighetens ram.

Offenbach — kompositören till bl. a. de glada operetterna "Sköna Helena" och "Orfeus i Underjorden" — fullbordade under sitt sista levnads-år "Hoffmans äventyr", det enda verk av allvarlig musik, han lämnat åt eftervärlden. Men folk var vana vid att i Offenbach alltid se upptäckmakaren och skämtaren, den "lätta" musikens geniale banärförare. Han blev därför knappast tagen på allvar av sin samtid, och det har dröjt länge, innan man kommit underfund med och lärt sig uppskatta den utomordentligt känsliga, stämmingsmättade, ja stundtals starkt dramatiska musiken i "Hoffmans äventyr". Den del av denna opera, som man vanligen hör framföras, "Barcarolen", spelas i de flesta fall rent hädskigt, utan den sublima stilkänsla, det varsamma grepp, som präglade Leo Blechs tolkning av hela Offenbachs skönhetsmättade verk vid dess uppförande på vår Opera den 30 dec. Leo Blech är en genial kapellmästare, hans taktpinne verkar som ett trollspö, satt i en hand, som känner till dess resurser och kan bruka det. Hela hans varelse utstrålar ett flöde av livgivande

PRISLISTA å Lundgrens Théer. FRIMÄRKS THÉ

Detta Ceylon Thé utmärker sig genom sin styrka och utsökt fina arom och garanteras såsom rent och oförfalskat.
a) Frimärks Thé. 3 paketer å 25 och 50 öre, kr. 1.- kr. 1,50 och kr. 2,50
Obs! 3 dagarna utsläppes även ¼ kg bleckburkar å kr. 3,50
b) Special Frimärks Thé. 3 paketer å 60 öre, kr. 1,25 och kr. 2.-

James Lundgren & Co, Göteborg
Sveriges största och förnämsta Théfirma.

Den heliga familjen

av Emilia Fogelklou

(Forts. fr. föreg. n:r)

Paris, Påskafton 1920.

Du!

Så eget, att du skulle skriva om detta nu. — Men jag får visst berättas om min påskafton, innan jag börjar svara på ditt brev.

Jag vaknade så tidigt på morgonen här i Madame Mochets lilla smala kabuss. Brandmuren mitt för mitt gårdsfönster står lika hög och grå som någonsin. Men det gjorde mig ingenting. Ty i själva uppvaknandet hade jag plötsligt fått min barndomsvärld så levande för mig. Påsktidens därhemma, du! Pilepiporna, starnarna, lärkorna, snödropparna och barmyllan som ängade efter snösmältningen, därute. Och inomhus de där fem lika stora hörgarna av grant färgade ägg åt oss barn att rulla med, såsom det brukades i Skåne. Jag kunde riktigt höra honom årens fjärran, hur pilepiporna flötjade och skyladen skratade och hur det skramlades med kaffebriicken, som bars upp till gästerna på vindrummen vid 8-tiden.

Vi hade så mycket släkt, som kom och för. Stor familj voro vi. Men hos oss var det snarast patriarkat, om det var något. Vi hade så mycket gemensamt. Det var bara det att man egentligen aldrig kom åt att vara för sig själv något. Allas brev lästes av alla. Och alla visste vad alla gjorde eller läto bli att göra. Det var hjärtligt och fredligt, allsammans. Men vi var liksom för mycket familj (eller för mycket släkt eller hur jag skall kalla det) och för litet till som individer.

När nu min barndomsvärld steg fram med dofter och syner och röster och ljud från fordom, erfor jag välbehåget. Men jag kan ändå inte precis bestä, att jag längtade hem. Inte

och gestaltande inspiration, som leckt fram de underbaraste nyanseringar i både kör och orkester jag någonsin hört på vår Kungl. Opera. Tänk, — han kan få kören att sjunga det mest poetiska pianissimo — han kan få orkestern att underordna sig solisterna — han kan få fram stegringar och låta de olika instrumenten träda fram med sina klangfärger, så att det aldrig inträder en död punkt under en föreställning som han leder. Han är absolut *svoverän* — och dock så bygsam för egen del. Jag uttryckte för honom min stora beundran för vad han gjort under sin vistelse i Stockholm. "Ja, men att dirigera är ju så enkelt, det kommer alldeles av sig självt", var hans svar! Ja — det kanske är enkelt för den, som i likhet med Blech är född till sin uppgift.

Föreställningen av "Hoffmans äventyr" var alltigenom en musikalisk triumf både för verket som sådant och för dess tolkare. Glänsande var Stockman i titelrollen, ypperliga även Richter i de fyra olika gestalter han gjorde, samt fru Gertrud Pålsson-Wettergren och herr Malm i sina respektive uppgifter. Alla tycktes med glädje följa den utomordentligt instruktören — Leo Blech har nämligen personligen lett instrueringen — och bemödade sig tydligen om att i sitt utförande förverkliga hans intentioner.

Elsa Thulin.

Hälfotsstöd

av Dr. Hybbinnetts modell, alltigenom svensk tillverkning av yppersta, rostfria material. Varje hälfotsstöd provas ut och hamnas efter fotens form. Gör oss ett besök mellan kl. 1—6 e. m.

Kirurgiska Instruments Fabriks A.-B.
K.I.F.A.
Regeringsgatan 31, Stockholm.
Tel.: Norr 286.

**Sjukvårds-
och
Förbandsartiklar**

Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag, Elektriska Hörapparater, Induktionsapparater, Åderbräckstrumpor, Bräckband, Ryggbjällare, Grossesskorsetter och Göddlar, Bröstbjällare, Lungskyddare, Sköjlbannor, Liggydnor, Dambador, Barnavårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillkriv oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special
Vesterlånggatan 66
(Ingång i Passagen)
Birger Jarlsplan 9
STOCKHOLM

Det finns bara **ETT** säkert botemedel

mot **Gikt, Reumatism, Ischias**

radioaktiva vulkaner. Tärning 12 Fr. eller kompress 15 kr. räcker för hel kur. Finnes på apoteken eller mot postförsk. franco från generaldepoten

LEANDER TELL
Fleminggatan 20, Stockholm.

AT

Professorn von Wundt

NORMALBRÖD

Det säkerställer kroppens behov av tillskottssämna närvarande och vitaminer, utan vilka hälsa och krafter ej kunna bibehållas.

Tillverkas för närvarande i 3 mjukbrödstyper: Mörkt Normalbröd 55 öre, Ljust Normalbröd 50 öre samt en Grahamstyp 50 öre.

Normalbröd-Fabriken
INDUSTRIGAT. 4 - STOCKHOLM
Telef. 307 05.

Skulle Eder handlande ej föra brödet, så ring oss direkt!

tensivt vilja — att ens barn skall gå ens egna önskevägar, bara ett stycke längre framåt på dem än man själv. Det där måste vara en stötesten för personligt utpräglade mödrar lika väl som för fäder. Tänk bara på Monika! Det är vidunderligt stort, detta med hennes inre kamp för att än en gång se sin vuxne som "född på nytt". Och ändå, där är en hake, som alltid vället mig pina. Hur kunde hon låta honom skjuta ifrån sig den lilla lust-run, som hållit honom så kär? Att förklara det där med motsättningen modern och antik är inte nog — där är en brist som läder vid det.

Den gamla "heliga familjen" på tavlor, den, där pappan stökar mer förskörjande och mamman med småbarnen — och där sen släkten, "Johanne Sippa", håller ihop och är nöd om att avgöra allt, den var då sannerligen enklare och bekvämare funtad! Men återvända till den kan vi ju inte, därför är för oss allt måste ha en personligare färg än förr — åtminstone ter det sig så för mig.

Dock bara från den ena sidan så. Ty för oss är det dessutom alla ärfvighetens farligheter att se in i ögonen och räkna med, obönhörliga lagar, för vilka individernas personliga kärlek kan bli till sticker och strå att tända framtida våldelard med.

Här är en "ärfvighets-docent" som ibland besöker madame, och jag tycker livet blir så hemskt, när jag hör på honom. Jag tvingas då alltid att tänka på min farmor, som var själsluk en tid. Och då är det som om jag måste skjuta hela tanken på vårt giftermål, långt, långt bort, i strid mot mig själv och i sorgens undran, skjuta det ifrån mig som madam skuter ifrån sig sitt barn, det som är hennes och ändå inte hennes.

På omvänt sätt blir det med den starka lyckokänslan du gett mig, den är min och ingen annans. Och så får den kanske ändå inte vara min. Jag tycker att jag håller av dig så personligt som någon kan hålla av en annan, inte alls så där allmänligt aksepterande, som när flickor giftes bort förr i världen — av andra. Och ändå kommer här en helt annan auktoritet än föräldramyndighetens och ställer sig i vägen för oss, denna ärfvighetslag, som väljar att jag för farmors skull kanske inte har rätt att lägga min hand i din, aldrig för bli din hustru.

Såja. — Jag har väntat så länge med att säga det här. Men Beltraffios madonna grep mig. Och ditt brev grep mig också. Och så måste jag visst vara förfärligt trött eller vad det är. Väl att jag fick det sagt. Nej, nu har du fått nog för i kväll! Farväl!

Maja.

Uppsala, 22 april 1920.
(Några korta hastrader bara nu — jag har så mycket arbete att ta igen.)
Sådana dagar jag haft! Om du visste.
Det gick inte att skriva på avhandling.

Jag vet att du alltid menar vad du säger. Och att där inte fick vara något som hakade eller fläckade det för oss, det där ideala om "den heliga familjen". Allt personligt sade ja åt oss. Och så skulle ändå släkterns lagar, hela den ofrivilliga maktbundenheten komma och spöka i vår värld.

Jag gick ut och spanulerade, så snart det blev skymning. Och då var

Det finns ingen som har tid i världen än Gud allena
Och därför komma alla blommor till honom
och den sista bland blommor
Förgättnigejen ber honom om högre glans
i sina blå ögon
och myran ber honom om större kraft
att fatta strået.
Och bina be honom om starkare segergång
bland purpurroda rosor.
Och Gud är med i alla sammanhang
När gumman oväntat mötte sin katt vid brunnen
och katten sin matmor.
det var en stor glädje för dem båda
men allrastörst var den att Gud hade fört dem samman
och velat dem denna underbara vänskap i fjorton år.
(Ur Landet som icke är.)
EDITH SÖDERGRAN.

det förstas frostkallt. Gick ut ytterrock som jag gjort i solvärmen. Och så mätte jag förkylt mig. För jag låg i feber ett par dar och nättar.

En morgon uppenbarde sig helt plötsligt moster Mia i min kula. "Vad nu?" sade hon. Men ändå dröjde det åtskilliga timmar innan jag kunde förmå mig att antyda något om värt. Till slut sade jag: "Läs", och gav henne ditt brev. "Och så läste hon."

"Vad du, vad jag tycker här står?" sade hon till slut. "1) Hon längtar hem, fast hon inte vill medge det; 2) Hon svälter hos sin madame; 3) Hon har gått i Louvren på fastande mage — man kan väl få svagsinta farmördr för mindre; 4) Den är ärfvighetsdocenten borde hängas." Och moster drog så kraftigt i sin blå, virkade schal, som om den skulle varit snaran kring hans hals. "Jag kände hennes farmor, det är en jag från från henne. Hon genomlevde för en son en förfärlig sorg, som rev upp henne för en tid. Men svagsint var hon minst av allt. Då hade hon inte reagerat så starkt."

Och så satte hon sig att läsa i några nyutkomna böcker, som jag hade på bordet.

"Vad var det för nummer på hennes gata?" sade hon, när hon gick. "Såna skrupulösa kräk ni är, min pys. Det finns bara två sorters folk: de som inga skrupler har och de, som har rent för många." —

Efter ett par dar var jag oppe igen, och nu har jag åter börjat arbeta med avhandlingen. Jag längtar ohyggligt höra från dig, men hinner inte mer i kväll. Hur är det med dig?

Nore.

Paris 29 april.
Nej, nu måste jag till sist bara skratta! Ty just i dag kom ditt brev med förklaringen.

Jag fick nämligen i förrgår ett annonyt brev från Sverige. Det innehöll två hundra kronor och kring sedlarna låg ett papper där det stod: "Tavlor och skräp! Ät ordentligt!" och så inte en enda rad mer.

Nu förstär jag ju vem som skickat det. Just nu kom det verkligen så utmärkt till pass. Hon är bra hyggelig i all sin tvärhuggenhet. En ängel med svärd, men en riktig ängel!

Inte kan vår generation hugga av ärfvighetsproblemet som en gordisk kurt; så grundlösa är inte skrupulerna. Men nog blev jag bra glad över vad hon sade om farmor. Det har alltid varit ett dunkel, som jag förstort i fantasin kanske. Jag skall riktigt taga reda på allt. Ingenting huvudlöst.

Tror du, att alla längta som vi att bilda "den heliga familjen"? För då skall den väl komma en gång — eller många gånger — också i vår generation!

Men om det här behöver jag inte skriva mer nu. Ty snart träffas vi. I morgon dag reser jag hem till Sverige.
Maja.

Möbler

Förstklassiga köpes fördelaktigast och på förmånliga villkor.

A. B. Möbelcentralen
Uställningslokal G:1a Brogat, 25, 1 tr.
Tel. Norr 5230, Stockholm, Tel. Norr 5239

Kooperationen är

— och måste liksom Posten vara —

politiskt neutral.

Den kunde annars ej rätt fylla sin uppgift.

Kooperativa Förbundet.

Ensam jul

Termometern visar 20° kallt. Snön skriker under skidorna. Det är fullkomlig vindstilla; röken från stugornas skorstenar stiger rakt upp i luften. Yskugga eka från alla vedbodar. Här ska huggas mycken ved till helgen, så man slipper göra det under juldagarna. Man lägger sista hand vid julbestyren; beskäftighet och brådska i alla gårdar.

Skidföret är bra; luften hög och härlig; en dag, då livlusten sjunger inom en. Inne i skogen är dödsstilla. Som ett vitt dok har snön lagt sig över granarna, som ödmjuket böja sig under bördan — vita, stilla gestalter i ordlös andakt. Svandunsjuk, gnistrande vilar den över aspars och björks kronor. Mellan granarna ligger den fullkomligt orörd. Det är som ett helgerän att sätta fotspår i detta vita, täcke, att störa dödsömmen med yskugg mot en granstam — men det var ju, för att hugga en julgran jag gick ut.

Den korta vinterdagen lider redan mot sitt slut. Ett underbart skådespel börjar. Xivaldsbergen stå rosenröda mot himlen — "Förklarings berg". Skordberget kastar in en fullkomligt blå skugga i allt det rosenröda. Därhört, där älven gör en skarp krök, skimrar snön i grönlätt. Solen sjunker; som en röd flod väljer det sista ljuset fram, fannande allt. I zenit mörknar och djupnar fästets färg. I öster skimrar himlen i grönt. Som gröna ormar rinna vägens slädspår fram, tills de förlora sig i skogens dunkel.

Med ens blev det så tyst i byn — helgens tystnad. Vardagssysslorna äro slut. Min brasa brinner ner och falaskan faller över glöden. Ljusen i stakarna slockna, ett efter ett.

Det strömmar ljus ur alla stugors fönster i byn. Där är julgran och klappar och stojande, stämmande glädje. —

Julafton, minnas kväll! Gångna ju-är, de hädangångna, döda vänner, döda fröjder. — De gänles tro på de osynliga gästerna. — Då är det plötsligt som ett perspektiv öppnade sig lakat. Ljusen — hos mig, hos alla, som föra julen, mina fattiga tulpaner, som förrirat sig upp i ödemarken — symboler för en brännande längtan efter ljus och vär. Vi dyrka solen, ljuset, elden, modvetet eller omedvetet. I den kristna julen smög sig stenåldersmännens ljusdyrkan in. Nu vänder tiden, nu gå vi sakta, sakta mot ljusare tiden. Förli krubblan i Betlehem öppnar sig perspektivet, förbi de bullrande midvinterbloten, långt in i ertidens natt. Där skymtar en skum gestalt — en ofrände man. Han offerar åt Ljuset — han offerar med samma ängest i själen, som hans oferdjur känner — fast djurets är döds-skriekens, mennens skrieken, att ljuset trots allt ej skall återkomma.

Gnistrande stjärnennatt över sovande byar, över vita, stilla ödemarker. Det sorlar svagt och dovt under älvens istäckor.

Ensam har jag hållit vaknadt denna julnatt. Nu ringer kapellklockan till ötta. Rader av ljus i alla fönster, bjällerklang, bloss, färgrika sockendräkter. Jag sitter härinne i det lilla fattiga kapellet och tänker på katedralen i Reims. Detta lilla gudshus är så gammalt, så fattigt, så grått. Dess golvtijlor ha aldrig hyllats, endast tillyxats, men de ha nöts och slitits jämna av släktleds fotsteg. Den lilla altartavlan är så naiv, men för konstnärns ögon hägrade det Jerusalem, han avbildat i bak-

grunden. Och världsförsoningsoffrets tanke har skakat hans själ såväl som deras, vars verk världen aldrig glömmar. Samma fromhet, som reste katedralens valv mot himlen, fogade samman dessa grova timrade väggar och välvde detta enkla, låga valv. Människosnille, skönhetsdyrkan, rikedom, makt reste dömen därnere. Folket häruppe gav i sin fattigdom vad det hade att ge och så kom kyrkan i ödemarken till. Återigen är det som om ett perspektiv öppnade sig. — Det är en ändlös rad offerande. De ofra ägodelar, de ofra liv. De sista skärvarna offeras på byggandet av ett gudshus. "Här är jag hel och hällen! Tag mig, tag mitt liv om du vill. Du finns och jag finns i dig. I dig lever jag. Tag mitt liv för Din skull!" — säger martyren i extatisk hängivenhet. Med djurets fruktan offerade stenåldersmännens ett djur. Båda ha, på olika sätt, fått del av offerandets mysterium. Gudomskräver liv — den stumma, grå gestalten offerar ett annat liv — martyren sitt eget.

"Var hälsad, sköna morgonstund" — Vad det ligger ett jubel i sången. Och så sjunges "Den signade dag" på gammal, gammal melodi — så skulle den blåsas på horn en stilla kväll på en fåbodvall. —

Gudstjänsten är slut, ljusen slockna. Gröngrästrände ljusnar fästet i öster. Snart bräcker den nya dagen.

Prenumerera på **Tidevarvet** 1926

En ny roman av **ELIN WÄGNER**
börjar införas under 1926

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt upprisa blodet, därmed avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur **Frukt-Salt-Samarin** är härligt symmetriska välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Nerv i kroppen, Reumatism och Verksmärkt skingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinns.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris per burk kr. 2.50. Erbålles pr postförskott från **Cederroths Tekniska Fabrik, Sthlm.** (Säljes å Apotek, Drogh., Kemikalie- & Färghandel m. fl.)

Rylander & Olsson
Bok-, Tidnings- & Accidenstryckeri

Levnerar
förstklassiga arbeten såsom **BÖCKER, TIDNINGAR** och **AFFÄRSTRYCK** till billigaste priser och på kortaste tid.

STOCKHOLM
Lilla Vattugatan 25 - Norr 7806